

Düşünmenin Gücüyle Adaylıktan Öğretmenliğe Nitelikli Geçiş Projesi

Nail KARAGÖZ*

Özet

Bu çalışma, eğitim fakültelerinin son sınıflarında okumakta olup, ortaokul ve liselerdeki derslere girecek olan öğrencilerin aday öğretmenlik süreçleriyle ilgili mevcut olumsuz durumu ve bu olumsuzluklarla ilgili yapılabilecekleri içermektedir. Çalışma, ERG, Milli Eğitim Bakanlığı ve Akbank'ın Ocak 2009- Mayıs 2010 tarihleri arasında 8 ilde birlikte yürüttüğü **“Düşünme Gücü: Soran ve Sorgulayan Gençlik için Öğretmen Eğitimi Destek Projesi”**nin, *“Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması”* derslerine uyarlanmasına yöneliktir.

Çalışmanın amacı, söz konusu aday öğretmenlerin MEB ders programlarında öngörülen öğrenci merkezli eğitim yaklaşımına uygun, kendine güvenli ve yeterli deneyime sahip olarak, *“öğretmenliğe hazırım”* diyebilecek nitelikte yetişmelerine katkı sağlamaktır.

Çalışma, ilk etapta *“Düşünme Gücü Projesi”*nin, uygulandığı 8 ildeki eğitim fakültelerinin son sınıflarındaki öğrencileri, bunların danışman öğretim üyelerini, Merkez ve Uygulama Okullarındaki Müdür, uzman eğitici, eğitici öğretmen, uygulama öğretmeni gibi Bakanlık personeli ile sınırlıdır. Daha sonra, eğitim fakültelerinin bulunduğu bütün illerdeki aday öğretmenleri kapsayacak şekilde geliştirilecektir.

Çalışmamızın ana metninde, amaç, kapsam ve kavram tanımlarının ardından mevcut uygulamadaki aksaklıklar ve verimsizliklere dikkat çekilmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Eleştirel düşünme, aday öğretmenlik, okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması.

* Ramazanoğlu Ortaokulu Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmeni.

Qualified Transition Project From Candidacy to Teaching With The Power of Thought

Abstract

This study includes current negative situation about the process of teacher candidates of the students who studying at the last grade of education faculties and will be teach at the secondary schools and high schools, and what to do about the current negative situation. The study aimed at the adaptation of "Power of Thinking:Teacher training support project for the asking and questioning youth" carried out with the ERG, Ministry Education and Akbank between January 2009 and May 2010, for "School Experience and Teaching Practice Lessons".

The aim of the study is to provide to the trainers for being self confident and having enough experience and saying "I am ready to teaching" as suitable for the student centered approach of education that foreseen at lessons plans of Ministry of Education.

The study is limited firstly as for the students who are studying at the last grade of the education faculties in eight cities, counselor teaching members of this students, the director at center and practice schools, expert teacher training teacher, practice teacher and Ministry personel. Later, it will be developed training teachers at the all cities that having education faculties.

In the main text of this study aim, after the meaning of containing and concepts, taken care of efficiencies in practice and unproductiveness and resolutions advisory are given.

Keywords: Critical thinking, candidate teacher, school experience, teaching practice.

1-SUNUŞ

Ülkemizi emanet edeceğimiz yavrularımızın iyi yetişmesi, aday öğretmenlerin iyi yetişmesine bağlıdır. Öğretmen yetiştirme sistemimizde çeşitli aksaklıkların olduğunu, okullara gelen aday öğretmenleri gözlemleyerek öğrenmek mümkündür. Okula ilk gelişleri, öğretmenler odasındaki, koridorlardaki, bahçedeki tutum ve davranışları onları ele verir. Hele bir de ders anlatmaya başladılar mı, haklarında çeşitli yorumlar yapmak, aldıkları eğitimi ne kadar yansıtabildiklerini kavramak hiç de zor olmaz.

Yıllardır aday öğretmenler çalıştığımız okullara gelirler. Onlara imkânlar ölçüsünde öğretmenliği göstermeye ve öğretmeye çalışırız. Bu sıralarda çok sayıda gözlem yapma fırsatımız olur. Her yıl, bir önceki yıl okula gelen aday öğretmenlerde görülen olumlu ve olumsuz yönleri yeni gelenlere aktarırız. Birinci dönemde sadece gözlem için okula geldiklerinden söylenenleri pek fazla dinlemezler. Hatta fazla gözlem bile yapmazlar. Ne de olsa daha ders anlatmalarına çok vardır. İkinci dönem geldiğinde kendilerinde bir telaştır başlar. Sınıfa ilk girdiklerinde yanlarında olmamızı ve başarısızlıklarını görmemizi istemezler. İlk şok sınıf yönetimi ile ilgilidir. Küçük sınıflarda bile sınıfta bir düzen kurup ders anlatmayı başaramayanları az değildir.

Mevcut olumsuzlukları giderebilecek çözüm, "Düşünme Gücü Projesi"nde gibi görünmektedir. Bilindiği gibi Eğitim Reformu Girişimi ile Milli Eğitim Bakanlığı ve Akbank ortaklığında yürütülen "*Düşünme Gücü: Soran ve Sorgulayan Gençlik için Öğretmen Eğitimi Destek Projesi*" 2009 yılında 8 ilde eleştirel düşünme öğrenme ve öğretme beceri ve yöntemlerini uygulayabilecek 6600 öğretmenin yetiştirilmesi hedeflenmiş (<http://www.dusunmegucu.org>), eğitici öğretmenlerce 4250 branş öğretmenin eğitimi tamamlanarak 2010 yılı Mayıs ayında projenin ilk aşaması sonuçlandırılmıştır. Projenin sonraki yıllarda gelişerek yaygınlaşması hedeflenmektedir (<http://erg.sabanciuniv.edu/dusunmegucuprojesi>).

Bu proje kapsamında "eğitici öğretmen" olarak görevlendirilen 8 ildeki farklı branşlarda toplam 150 civarındaki öğretmen, 80 saatlik eğitim almış; 80-120 saat arasında da eğiticilik deneyimi kazanmıştır. Önerimiz, Düşünme Gücü Projesi'nin "*Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması*" derslerine uyarlanması ve Bakanlığın bu deneyimli personelinin aday öğretmenlerin eğitiminde kullanılmasıdır.

Önerdiğimiz proje, eğitim fakültelerinin son sınıflarında okumakta olup, ortaokul ve liselerdeki branş derslerine girecek olan öğretmenlerin

aday öğretmenlik süreçleriyle ilgili mevcut olumsuz durumu ve bu olumsuzluklarla ilgili yapılabilecekleri içermektedir.

2-DEĞİŞEN ÖĞRETİM PROGRAMLARI ve ELEŞTİREL DÜŞÜNEN ÖĞRETMEN İHTİYACI

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda okutulan ders programlarında 2000'li yılların başından itibaren anlayış değişikliğine gidilmiştir. Bilindiği üzere önceden uygulanmakta olan programlarda davranışçı model esas alınmıştı. Son yıllarda ise yapılandırmacı eğitim modeli ders programlarının esasını oluşturmaktadır.

Yapılandırmacı anlayış geleneksel öğretim uygulamalarında ortaya çıkan sorunlara çözüm getirecek bir seçenek olarak düşünülmektedir. Bilgiyi aktarmak olarak gören geleneksel eğitim anlayışında bilgi de nesnenin kendisi gibi öğrenenden (bilenden) bağımsız bir gerçeklik olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle bilgi, objektif olarak değerlendirilebilir ve bireyden bireye değişmez. Yapılandırmacı yaklaşımda ise bilginin, öğrenenin var olan değer yargıları ve yaşantıları tarafından üretildiği düşünülür. Gerçek bilgi, bireyin yaşantısından bağımsız değildir. Birey bilgiyi etkin biçimde işler, önceki bilgileri ile bağlantı kurar, kendi yorumlarını oluşturarak kendine mal eder.

Yapılandırmacı öğrenme öğrenen merkezlidir. Bireyin kendi yetenekleri, güdülere, inançları, tutumu ve tecrübeleri öğrenme üzerinde etkilidir. Bireyin ne öğrendiği değil, neden ve nasıl öğrendiği daha önemlidir. Amaç bireye kısa zamanda çok bilgi yüklemek değil, az da olsa edinilen bilginin derinlemesine kavranmasını ve hayata yansımaları sağlamaktır. Bunu başarabilmek için bireyin ilgi ve ihtiyaçlarının dikkate alınması ve aktif katılımının sağlanması son derece önemlidir. Bundan dolayı bu yaklaşımda öğretmen ve öğrenci rolleri değişmiştir. Öğretmen sadece bilgiyi aktaran birinci kaynak olmaktan çıkmış, öğrenciyi bilgiye yönlendiren bir kişi rolünü üstlenmiştir (Kaymakcan, 2009). Onun rolü, doğruyu yalnızca kendisinin bildiği kabul edilen mutlak otoriteden daha çok, bilgiye ulaşmayı organize eden, kolaylaştıran "kolaylaştırıcı" şekline dönüşmüştür (Karagöz, 2012).

Öğrenciler bilgiyi hazır olarak almayı bekleyen birer birey olmaktan çıkıp, bilgiyi kendisi edinen ve kendine göre yeni bir şekil kazandırmaya çalışan bireyler haline gelmiştir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre sınıf içi uygulamalar geleneksel eğitim modelinden, öğrenci merkezli eğitim modeline doğru yönelmiştir. Yapılandırmacı yaklaşımda esas olan öğrencinin bilgiyi ezberlemesi değil, uygun öğrenme yollarıyla keşfetmesidir (Meb, Hoş Geldin Öğretmenim).

Yapılandırmacı modele göre hazırlanan ders programlarında yer verilen temel beceriler arasında eleştirel düşünme de yer almaktadır. Eleştirel düşünmenin, değişen programlarda yer alan Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, iletişim ve empati, problem çözme, araştırma, değişim ve sürekliliği algılama gibi becerilerle de ilişkisi vardır. Bu bakımdan eleştirel düşünme, programın yapılandırmacı yaklaşımına uygunluk göstermektedir. Bunun yanı sıra sorgulayıcı bir düşünme olduğundan, yorum yapma ve karar verme, sebep-sonuç ilişkisini bulma, ayrıntılarda benzerlik ve farklılıkları yakalama, çeşitli ölçütleri kullanarak sıralama yapma, verilen bilgilerin kabul edilebilirliğini, geçerliliğini belirleme, analiz etme, değerlendirme, anlamlandırma, çıkarımda bulunma gibi alt beceriler de içermektedir (Karadüz, 2010).

Yukarıda sözünü ettiğimiz ders programlarındaki yaklaşım değişiklikleri, öğretmene yeni roller yüklemekte ve ona biçilen görevi de kökten değiştirmektedir. Buna göre öğretmen artık bilginin mutlak otoritesi olmaktan çıkmıştır. Öğretmen bilgiyi üreten veya aktaran değil; öğrencinin bilgiye ulaşmasına ve ulaştığı bu bilgiyi denetlemesine yardımcı olan bir konuma gelmiştir. Bu konum ve rol değişimi her şeyden önce öğretmende bir zihniyet gelişimini ve dönüşümünü gerekli kılmaktadır. Böylece öğretmenin öğrenciye, bilgiye ve bilginin aktarımına yaklaşımı da değişecektir (Karagöz, 2012).

Öğretim programlarında yapılan yaklaşım değişikliğinin doğal ve paralel sonucu olması beklenen öğretmen yetiştirme, okul düzeni, sınav sistemi gibi unsurlardaki anlayış değişiklikleri henüz gerçekleştirilememiştir. Yapılandırmacı öğretim modelinin gerektirdiği donanımlara sahip öğretmen yetiştirme ya da mevcut öğretmenlerin zihniyet dönüşümü için ciddi çalışmalar yapılamamıştır. Eğitim fakültelerinde okuyan genç öğretmen adaylarının büyük bir kısmının yapılandırmacı modele göre yetiştirilmediği de gözlenmektedir.

Yapılandırmacı modelin her türlü sorunu çözeceği ve kusursuz olduğu iddiasında değiliz. Vurgulamak istediğimiz nokta şudur: Öğretim programları yapılandırmacı modele göre değiştirilmiş olmasına rağmen söz konusu programları uygulayacak öğretmenlerin eğitimlerinde köklü bir değişiklik yapılmamıştır.

Çözüm, öğretim programlarının, öğretmenin, sınıf ortamının, sınav sisteminin bir yaklaşım bütünlüğünü yakalamasıyla mümkün olacaktır. Bu bütünlüğü sağlayabilecek çimento görevi yine öğretmene düşmektedir. Yeni programların öğretmene yüklediği “kolaylaştırıcı olma”, “tartışma yönetme”, “etkileşimsel yöntem kullanma”, “çatışmalı konu ele alma”, vb.

yeni rollerin gerektiği gibi yerine getirilebilmesi, onun iyi bir eğitimden geçirilmesiyle mümkün olacaktır.

Yapılandırmacı eğitimin gereklerinden olarak öğretmenin eleştirel düşünebilmesi ve bunu öğrencilerine de davranışlarıyla ve uygulamalarıyla aktarabilmesi için öğretmende bazı özelliklerin olması gerekmektedir. Öğrencilerde eleştirel düşünmenin gelişmesini desteklemesi beklenen öğretmenlerin kendilerinin de eleştirel düşünebilen ve bu yolla öğrencilerine model oluşturabilen, farklı bilgilenme ve düşünme biçimlerine açık bireyler olmalarının önemsenmesi doğaldır.

Eleştirel düşünmeyi sağlayabilecek öğretmenin başlıca özellikleri şunlar olmalıdır:

- Anlatan, kapalı uçlu sorular soran, anlattığını anlattığı gibi geri isteyen, sessizlik, “uslu”luk, boyun eğme, itaat bekleyen, zaman zaman da bağırان, azarlayan, tüm doğruları ve her zaman bilen o bildik “öğretmen rolü”nden uzak durmasına yarayacak bir zihniyet dönüşümü,
- Ders kitaplarının ve ders programlarının ötesine geçebilme,
- Sınıf içi atmosferi adil, insan haklarına dayalı, şiddetten ve dayatmadan uzak olacak biçimde dönüştürme,
- Okulun genel havasının da aynı şekilde dönüşmesine önyak olma,
- Her türlü eğitimi insan hakları ruhuyla yapma, öğrenciye ve görüşlerine saygı gösterme (lafta değil davranışta: Örneğin, düşünmesi, karar vermesi, görüşlerini dile getirmesi için öğrenciye zaman tanıma),
- Etkileşimsel yöntemleri, öğrencinin eleştirel düşünme becerilerine yaptığı katkıyı anlayarak, inanarak kullanma,
- Bilginin yaşamla bağlarını kurma/kurdurma,
- “Yansız” değil, “sınıfta tartışmaya katılan ama yönlendirmeyen” olma,
- Kolaylaştırıcılık becerilerine sahip olma,
- Yaşını, statüsünü, konumunu kullanarak öğrenciyi ezmeme (bir başka deyişle, gücünü kötüye kullanmama),
- Farkında bile olmadan kendi görüşünü dayatabileceğini bilme,
- “Tartışma”yı “muş gibi” yaptırıp vicdanını rahatlatmama, az bir “tartışmamsı”dan sonra, sanki sınıf bir karara varmış gibi yapmama yani aslında henüz varılmamış bir anlaşma/uzlaşma sağlamaya ya da bunu çabuklaştırmaya çalışmama,
- Her akşam o günü –sınıftaki tutumunu, yarattığı atmosferi, ulaşılan/ulaşılmayan hedefleri vb.– yansıtıcı düşünme ve/ya da bu konularda bir meslektaşıyla yansıtıcı diyaloga girme,
- Sınıf içinde açık ve etkileşim için uygun atmosferi yaratma (Gürkaynak, Üstel ve Gülgöz 2008).

Öğretmen yetiştiren programların eleştirel düşünme becerisini kazandıracak nitelikte ve yapılandırmacı modele göre yeniden ele alınması gerekmektedir. Bunun için yapılması gerekenler ayrı bir platformun konusudur. Biz burada daha pratik ve uygulama ağırlıklı bir öneri sunuyoruz. Önerimiz, eğitim fakültelerinin son sınıflarında okumakta olan aday öğretmenlerin “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” derslerinin eleştirel düşünme içerikli ve yoğun okul uygulamalarına dayalı bir projeye desteklenmesidir. Projenin detaylarını şu şekilde verebiliriz:

3-AMAÇ VE KAPSAM

Projenin Amacı: “Düşünmenin Gücüyle Adaylıktan Öğretmenliğe Nitelikli Geçiş Projesi”, ya da daha kısa haliyle “Adaylıktan Öğretmenliğe Geçiş Projesi (AÖG)” olarak adlandırdığımız bu projenin amacı, halen eğitim fakültelerinin son sınıflarında okumakta olan ve ilk ve orta dereceli okullardaki branş derslerine girecek olan aday öğretmenlerin MEB ders programlarında öngörülen öğrenci merkezli eğitim yaklaşımına uygun, kendine güvenli ve yeterli deneyime sahip olarak, “öğretmenliğe hazırım” diyebilecek nitelikte yetişmelerine katkı sağlamaktır.

Kapsamı: Bu proje eğitim fakültelerinin son sınıflarında okumakta olan ve ilk ve orta dereceli okullardaki branş derslerinde “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması” dersi görececek olan öğrencilerle bunların danışman öğretim üyelerini, merkez ve uygulama okullarındaki müdür, uzman eğitici, eğitici öğretmen, uygulama öğretmeni gibi Bakanlık personelinin kapsamaktadır.

4-TANIMLAR

a-Adaylıktan Öğretmenliğe Geçiş Projesi: (AÖG)

Düşünmenin Gücüyle Adaylıktan Öğretmenliğe Nitelikli Geçiş Projesinin (bu projenin) kısa adını,

b- Düşünme Gücü Projesi

ERG, Milli Eğitim Bakanlığı ve Akbank ortaklığının başlattığı ve Ocak 2009- Mayıs 2010 tarihleri arasında 8 ilde eleştirel düşünme öğretme ve öğrenme beceri ve yöntemlerini uygulayabilecek 4250 branş öğretmeninini yetiştirildiği projeyi

c-Uzman Eğitici

“Düşünme Gücü: Soran ve Sorgulayan Gençlik için Öğretmen Eğitimi Destek Projesi”nde İstanbul, Ankara, İzmir, Kahramanmaraş, Adana, Samsun, Kayseri ve Van illerinde “eğitici öğretmen” olarak görev alan yaklaşık 150 branş öğretmenini,

d-Eğitici Öğretmen

Uzman eğitimciler tarafından merkez okullarda aday öğretmenlere eğitim vermek üzere eğitilen, gelişmeye açık, istekli ve yetenekli branş öğretmenlerini,

e-Uygulama Öğretmeni

Aday öğretmenlerin uygulama yapacağı okuldaki kendi branşındaki danışman öğretmeni,

f-Öğretim Üyesi

Eğitim fakültelerinin uygulama okullarına aday öğretmenlere danışmanlık yapmak üzere atadığı fakülte mensuplarını,

g-Merkez Okul

Aday öğretmenlerin uygulama okulları dışında 16-24 kişilik gruplar halinde eğitileceği okulları,

h-Uygulama Okulu

Aday öğretmenlerin gözlemlerini yapacağı ve merkez okullarında aldığı eğitimi uygulayacağı okulları,

ı- Aday Öğretmen

Fakültelerin son sınıflarında okuyan ve bir yıl süreyle merkez ve uygulama okullarında eğitim alıp uygulama yapacak öğretmen adayını, ifade eder.

5-MEVcut DURUMDAKİ OLUMSUZLUKLAR

Bu başlık altında mevcut uygulamadaki aksaklıklara ve verimsizliklere, ilgili taraflar özelinde birebir değinilecek, bu önerilerin gerçekleştirilebilmesi için yapılması gereken eğitim süreçleri ve planlama ayrıntılı bir şekilde verilecektir.

5.1.Öğretim Üyeleri

Aday öğretmenlerin danışmanı olarak görevlendirilen öğretim üyelerinin birçoğu bu görevi bir angarya olarak algılamaktadır. Bu yüzden genellikle uygulama okullarına gelmemekte veya gelse bile kısa süre durup gitmektedir. Çođu, ilk veya orta öğretimde hiç derse girmediği için ortamın özelliklerini, işleyişini yeterince bilmemektedir. Bu durumda bütün sorumluluk ve yük okul yönetimine ve uygulama öğretmene kalmaktadır.

Diğer yandan her öğretim üyesine ortalama 7-8 civarında aday öğretmen düşmektedir. Bu sayı oldukça yüksektir. Zira öğretim üyeleri ister okulda olsun ister fakültede olsun bu kadar aday öğretmenle yeterince ilgilenememektedir.

5.2.Aday Öğretmenler

Aday öğretmenlerin okullardaki davranışlarını ve yetişmişlik düzeylerini kendi gözlemlerimiz, öğrencilerin ve diğer öğretmenlerin izlenimleri ışığında şu şekilde ifade edebiliriz:

5.2.1. Ders İçi

1. Arka sırada gözlem yapmak için oturduklarında bile gözlem yapmıyorlar. Zamanın geçmesini bekliyorlar. Bunun için sık sık saate bakmaları öğrencilerin de gözünden kaçmamış.
2. Sınıfa hâkim değiller, sınıfı susturamıyorlar. Susun diye bağıyorlar. Bu aşırı tepki öğrencileri daha da disiplinsiz hale getiriyor.
3. Klasik davranışlarda bulunuyorlar. Tahtaya geç, konuyu anlat gibi sıradan ve ilgi çekicilikten uzak komutlar veriyorlar.
4. Konu anlatırken cümle kuramıyor, akışı sağlayamıyorlar.
5. Büyük sınıflarda öğrencilerden çekiniyorlar ve onları rakip olarak görüyorlar.
6. Öğrencilerin duygularına ve gözlerine hitap etmiyorlar, onlarla göz teması sağlamıyorlar. Öğrencilerle iletişimleri çok zayıf.
7. Konu anlatırken zamanı ve ses seviyelerini ayarlayamıyorlar.
8. Derse yeterince planlı ve hazırlıklı gelmiyorlar.

5.2.2. Ders Dışı

1. Zamanı iyi kullanamıyorlar. Okula geliş saatlerini bir türlü ayarlayamıyorlar. Geciktiklerinde sürekli hastalık veya uyanamama gibi bahaneler ileri sürüyorlar.
2. Öğretmenler odasına girmeğe çekiniyorlar.
3. Kendilerine güvenleri yok. Kimi zaman öğrencilerin soru sormalarından çekindikleri için bahçeye bile çıkmak istemiyorlar.
4. Eğitim-öğretimle ilgili yeterince soru sormuyorlar. Öğrenme istekleri yok.
5. Öğretmenliğe karşı çok isteksiz görünüyorlar.
6. KPSS-fakülte-okul üçgeninde sıkışıp kaldıklarından şikâyet ediyorlar.
7. Öğretmen olacaklarının farkında değiller. Çocuksu davranıyorlar ve öğrencilikten kurtulmakta son derece zorlanıyorlar.
8. Aday öğretmenlerin bir kısmı öğretmenliği sevmediğini ne yazık ki son sınıfta uygulama sırasında keşfetmektedir. Tabii ki iş işten geçmiş olmaktadır. Sonuç olarak da mesleğini sevmeyen, zoraki yapan öğretmenler kadroları doldurmaktadır.

5.3. Uygulama Öğretmenleri

Uygulama öğretmenleri aday öğretmenlerin isteksizliğinden ve sürekli geç kalmalarından şikâyetçidir. Kendileri ise kimi zaman aday öğretmenleri sözden çıkmaması gereken bir çocuk olarak görebilmektedir. Öğretmenliğin gerektirdiği işler dışında sözgelimi kahve pişirtmek gibi işler yaptırmaya yeltenebilmektedirler. Onlar da aday öğretmenlere nasıl davranacaklarını ve neyi nasıl öğreteceklerini tam olarak bilmemektedirler. Bazıları, aday öğretmen sınıftayken diğer zamanlardan farklı davranışlar gösterebilmekte veya aday öğretmenin sınıftaki varlığından rahatsızlık duyduğunu hissettirebilmektedir.

Aday öğretmenlerle deneyim paylaşımı yapmak isteyen uygulama öğretmenleri ise paylaşımlarını teneffüs saatlerine sıkıştırmak zorunda kalıyorlar. Bir uygulama öğretmene 7-8 civarında aday öğretmenin düştüğü mevcut durumda eğitimlerin teneffüs sırasında yapılması icap ediyor. Üstelik aday öğretmenlerin isteksizliği ve öğrenmeye hazırlıksız oluşları, istekli uygulama öğretmenlerinin bile işini zorlaştırmaktadır.

5.4. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri

Dersler mevcut düzende birinci dönemde sadece gözleme dayanmaktadır. İkinci dönemde ise aday öğretmen ders anlatmaktadır. Bunun üst sayısı belli değildir. Alt sayısı ise en az bir defa öğretim üyesi, bir defa da uygulama öğretmeni dinleyip değerlendireceğine göre, ikidir. Ancak bu kadar az ders anlatımı yetmemektedir. Diğer yandan aday öğretmenler uygulama okuluna isteksiz gelmekte ve “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” derslerini formalite gibi görmektedirler. Önemi yeterince kavrayamamaktadırlar.

6-ÇÖZÜM ÖNERİLERİ-1

Çözüm önerileri; öğretim üyelerini, aday öğretmenleri, uygulama öğretmenlerini, Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini içerecek şekilde verilecektir.

6.1. Öğretim Üyelerine Yönelik

Danışman öğretim üyeleri gönüllülerden ve mümkünse daha önce öğretmenlik deneyimi olanlardan seçilmelidir.

Sene başında eğitim fakültesinin dekanı veya görevlendireceği bir bölüm başkanı tarafından toplantıya çağırılmalılar ve burada aday öğretmenlere nasıl rehberlik edecekleri konusunda bir birliktelik sağlanmalıdır. Öğretim üyelerinin fakültedeki dersleriyle uygulama

okulundaki dersleri çakışmamalıdır. Uygulama okuluna gitmeyen öğretim üyelerinin ücretleri kesilmeli ve bir daha görev verilmemelidir.

Fakültelerde öğrencilere verilen Genel Öğretim ve Özel Öğretim Metotları gibi derslerde yapılandırmacı eğitime uygun metotlar tercih edilmelidir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ders müfredatlarını yapılandırmacı eğitime göre düzenlemesinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen birçok fakültede dersler hala davranışçı modele göre yürütülmektedir. Yani müfredatlar yapılandırmacı, öğretmenleri yetiştiren metotlar davranışçı modele göredir. Bu çarpıklığı önlemek için öğretmen yetiştiren programların öğretim üyeleri de eğitime alınabilir.

6.2. Aday Öğretmenlere Yönelik

Eğitim fakültelerinin ilk sınıflarından itibaren, en azından ilk yılında öğrenciyi, mezun olduğunda görev yapacağı ortama yüz yüze getirecek, bir dönemlik de olsa bir derse ihtiyaç vardır. Böylece öğrenci, henüz vakit geçmeden öğretmenlik mesleğini sevip sevmeyeceğini keşfetme fırsatı bulur.

Öğretmen liselerine giden öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretmen olmayı tercih etmemektedir. Halbuki bu öğrenciler zeki öğrencilerdir ve daha lise çağında formasyon almak gibi bir avantaja sahiptirler. Bu öğrencilerin niçin öğretmenlik programlarını tercih etmedikleri araştırılmalı ve bu değerli potansiyel eğitimimize kazandırılmalıdır.

6.3. Uygulama Öğretmenlerine Yönelik

Uygulama öğretmenleri aday öğretmene nasıl yardımcı olabileceklerini yeterince bilmemektedirler. Sene başında yapılacak bir toplantıyla uygulama öğretmenleri isteklendirilmeli ve bilgilendirilmelidir. Bunun için fakülte-okul işbirliğinin önemini vurgulamak gerekir. Ayrıca uygulanacak bir hizmet içi eğitim programıyla uygulama öğretmenliği kursu açılmalı, bu kursa katılmayanlara uygulama öğretmenliği görevi verilmemelidir.

6.4. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Yönelik

Mevcut durumdaki "Okul Deneyimi" ve "Öğretmenlik Uygulaması" derslerinin uygulanış biçimi ve içeriği değiştirilmelidir. Önerdiğimiz uygulanış biçimi ve içerik değişikliklerini aşağıda süreç ve planlama başlığıyla aşağıda veriyoruz.

7-SÜREÇ VE PLANLAMA

Planlama 2 eğitim-öğretim yılını kapsayan **dört aşamalı** bir süreç olarak yapılmıştır. Dördüncü aşamanın sonunda, eğitim fakültesinin bulunduğu her yerleşim yerinde aday öğretmenleri eğitebilecek donanımda ve gerektiği kadar eğitici öğretmen olacaktır.

7.1. Aşama-1: Pilot Uygulama: Uzman Eğiticilerin Aday Öğretmenleri Eğitmesi

(08 Ekim 2012–13 Mayıs 2013)¹

Düşünme Gücü projesinde görev alan ve yukarıda “uzman eğitici” olarak tanımlanan İstanbul, Ankara, İzmir, Kahramanmaraş, Adana, Samsun, Kayseri ve Van illerindeki öğretmenlerin, merkez okullarda aday öğretmenleri 1. dönemde 16; 2. dönemde ise 24 saat süreyle eğitmesiyle gerçekleştirilir. Bu 8 ilde yapılan çalışmalarda görülen aksaklıklar değerlendirilerek sonraki uygulamalar için tedbir alınır.

Pilot uygulama sınırlı sayıda uzman eğitici tarafından yapılacağı için öncelikle uzman eğiticilerin branşlarındaki aday öğretmenler eğitilebilir. Bu eğitimler hafta içi yapılacağından uzman eğiticilerin ders programlarının buna göre ayarlanması gereklidir.

Mevcut uygulamada aday öğretmenler yani eğitim fakültelerinin son sınıfında okuyan öğrenciler, sene başından itibaren ilgili bölüm başkanlıklarınca ulaşım vs. gibi durumlar dikkate alınarak bir öğretim üyesi danışmanlığında okullara gönderilmektedir. Önerdiğimiz sistemde bu uygulama devam edecek. Ancak aday öğretmenlerin gideceği okullar belirlenirken Milli Eğitim Müdürlüklerinde görevli koordinatör uzman eğitici veya eğitici öğretmen ile işbirliğine gidilecek ve bir uygulama öğretmenine 2-4 arası aday öğretmen düşecek şekilde aday öğretmen gruplarının sayısı düşürülecek. Böylece aday öğretmenlerin, uygulama öğretmeninden daha fazla yararlanması sağlanacak. Ayrıca aday öğretmenlerin eğitileceği merkez okullar belirlenecek ve buralarda aday öğretmenler Düşünme Gücü Projesi (Ek-1) içerikli² eğitim alacaklar.

Bu eğitimler 40 ders saati üzerinden planlanabilir. Birinci dönemde bir aday öğretmen, 14 haftanın 4 haftasını merkez okulda, kalan kısmını uygulama okulunda geçirecektir. Uygulama okulunda geçireceği süreyi mevcut uygulamada var olan gözlem ve diğer etkinlikleri yapmak için

¹ Bu makalede yer alan tarihler sembolik anlamdadır.

² Bu ifadeden Düşünme Gücü Projesinde uygulanan programlar kastedilmektedir. Söz konusu programlar ERG’de ve projenin uygulandığı illerin Milli Eğitim Müdürlüklerinin Ar-Ge birimlerinde bulunabilir.

kullanacak. Merkez okulda ise Düşünme Gücü Projesi içeriğinde yer alan yapılandırmacı eğitime uygun eleştirel düşünme becerisi ve bu beceriyi kazandıracak yöntemlerin öğrenimi ve öğretimi üzerine eğitim alacaktır. Bu dönemde aday öğretmenler uygulama okullarında ders anlatmayacakları için düşünme gücü eğitimi yalnızca teorik olarak verilecektir. Planlama şu şekilde olabilir:

1-PİLOT UYGULAMA: I. Dönem				
UZMAN EĞİTİCİLERİN ADAY ÖĞRETMENLERİ EĞİTMESİ				
(08 Ekim 2012-07 Ocak 2013)				
HAFTA	ADAYIN GİDECEĞİ OKUL	DER S SAA Tİ	YAPILACAK İŞLER	TARİH
1	Uygulama Okulu	4	Gözlem ve fakültelerin vereceği yönergeler, başlama işlemleri	08.10.2012
2	Uygulama Okulu	4	Gözlem ve fakültelerin vereceği yönergeler	15.10.2012
3	Uygulama Okulu	4	Gözlem ve fakültelerin vereceği yönergeler	22.10.2012
4	Uygulama Okulu	4	Gözlem ve fakültelerin vereceği yönergeler	29.10.2012
5	Uygulama Okulu	4	Gözlem ve fakültelerin vereceği yönergeler	05.11.2012
6	Uygulama Okulu	4	Gözlem ve fakültelerin vereceği yönergeler	12.11.2012
7	Vize Sınavları	4		19.11.2012
8	Merkez Okul	4	Teorik düşünme gücü eğitimi	26.11.2012
9	Merkez Okul	4	Teorik düşünme gücü eğitimi	03.12.2012
10	Merkez Okul	4	Teorik düşünme gücü eğitimi	10.12.2012
11	Merkez Okul	4	Teorik düşünme gücü eğitimi	17.12.2012
12	Uygulama Okulu	4	Mevzuat bilgileri	24.12.2012

13	Uygulama Okulu	4	e-Okul sistemi	31.12.2012
14	Final Sınavları	4		07.01.2013

Tablo-1

İkinci dönemin başından itibaren aday öğretmenler merkez okullarda, 1. Dönemde aldıkları Düşünme Gücü Projesine uygun olarak, eleştirel düşünme metotlarını içeren ders planları hazırlayacaklar ve bunları 1-2 haftalık sürede uygulama okullarında uygulayacaklar. Sonra tekrar merkez okullara gidip yaptıkları uygulamaları ve gözlemlerini eğitici öğretmen denetiminde arkadaşlarıyla paylaşacaklar. Peşinden bir sonraki uygulama için planlar hazırlayacaklar ve uygulamalarını arkadaşlarıyla tekrar paylaşacaklar. Böylece dönemin sonuna kadar süreç bu şekilde devam edecek. Bu arada merkez okullarda gerektiği kadar teorik eğitime devam edilecek.

Pilot uygulamanın iki döneminde uygulanan bu süreç, eğitici öğretmenler aday öğretmenleri eğitirken de sürdürülecektir.

1-PİLOT UYGULAMA: II. Dönem UZMAN EĞİTİCİLERİN ADAY ÖĞRETMENLERİ EĞİTMESİ (11 Şubat 2013–13 Mayıs 2013)				
HAFTA	ADAYIN GİDECEĞİ OKUL	DER S SAA Tİ	YAPILACAK İŞLER	Tarih
1	Uygulama Okulu	4	Gözlem	11.02.2013
2	Merkez Okul	4	Teorik düşünme gücü eğitimi ve planlama	18.02.2013
3	Merkez Okul	4	Teorik düşünme gücü eğitimi ve planlama	25.02.2013
4	Uygulama Okulu	4	Planların uygulanması ve gözlem ile diğer işler	04.03.2013
5	Uygulama Okulu	4	Planların uygulanması ve gözlem ile diğer işler	11.03.2013
6	Merkez Okul	4	Gözlemlerin paylaşımı ve teorik düşünme gücü eğitimi	18.03.2013
7	Vize Sınavları	4		25.03.2013
8	Merkez Okul	4	Teorik düşünme gücü	01.04.2013

			eğitimi ve planlama	
9	Uygulama Okulu	4	Planların uygulanması ve gözlem ile diğer işler	08.04.2013
10	Uygulama Okulu	4	Planların uygulanması ve gözlem ile diğer işler	15.04.2013
11	Merkez Okul	4	Gözlemlerin paylaşımı ve teorik düşünme gücü eğitimi	22.04.2013
12	Merkez Okul	4	Eğitimin değerlendirilmesi	29.04.2013
13	Uygulama Okulu	4	Evrak işlemleri ve veda	06.05.2013
14	Final Sınavları	4		13.05.2013

Tablo-2

7.2. Aşama-2: Eğitici Öğretmenlerin Eğitimi

(3 Eylül 2013–16 Kasım 2013)

Uzman eğitimciler yukarıda adı geçen 8 ildeki eğitici öğretmenleri eğitmelidir. Bunun için söz konusu illerde pilot uygulamanın yapıldığı eğitim-öğretim yılının başında hizmet içi eğitim programında eğitici öğretmenlik için duyuru yapılır. Eğitici öğretmenler, bu illerdeki fakültelerden mezun olacak öğrencilerin tamamını eğitecek sayıda belirlenmelidir. Sayı, 16-24 arası aday öğretmene 1 eğitici öğretmen düşecek şekilde hesaplanabilir. Ancak branşlardaki eğitici öğretmen sayıları belirlenirken o branşta mezun olacak aday öğretmen sayısı da dikkate alınmalıdır. Bu eğitimin ilk 18 saatlik bölümü Eylül ayı içinde, okullar açılmadan yapılmalıdır. İkinci 22 saatlik bölümü ise okulların açılması ile Kasım ayının ortasına kadar olan sürede tamamlanmalıdır. 22 saatlik 2. bölüm, en az bir hafta arayla olmak üzere aralıklı olarak yapılmalıdır.

2-EĞİTİCİ ÖĞRETMENLERİN EĞİTİMİ				
(3 Eylül 2013–16 Kasım 2013)				
HAFTA	EĞİTİCİ ÖĞRETMENİN GİDECEĞİ OKUL	DERS SAATİ	YAPILACAK İŞLER	Tarih
1	Merkez Okul	6	Teorik düşünme gücü eğitimi	03.09.2013
2	Merkez Okul	6	Teorik düşünme gücü eğitimi	04.09.2013
3	Merkez Okul	6	Teorik düşünme gücü	05.09.2013

	Kendi Okulu		eğitimi ve planlama Planların uygulanması ve gözlem	
4	Merkez Okul	6	Teorik düşünme gücü eğitimi, gözlemlerin paylaşımı ve planlama Planların uygulanması ve gözlem	12.10.2013
5	Merkez Okul	6	Teorik düşünme gücü eğitimi, gözlemlerin paylaşımı ve planlama Planların uygulanması ve gözlem	26.10.2013
6	Merkez Okul	6	Teorik düşünme gücü eğitimi, gözlemlerin paylaşımı ve planlama Planların uygulanması ve gözlem	09.11.2013
7	Merkez Okul	4	Gözlemlerin paylaşımı ve değerlendirme	16.11.2013
Eğitici öğretmenler, aday öğretmenleri merkez okullarda eğitmeğe hazırdır.				

Tablo-3

7.3. Aşama-3: Aday Öğretmenlerin Eğitici Öğretmenler Tarafından Eğitilmesi (25 Kasım 2013-15 Mayıs 2014)

8 ilde, uzman eğitimciler tarafından eğitilen eğitimci öğretmenler merkez okullarda 16-24 aday öğretmene 1 eğitimci öğretmen düşecek şekilde görevlendirilir. Tablo-1'deki planlamaya benzer bir planlamayla ve Ek-1'deki program örnek alınarak/uyarlanarak yapılacak yeni bir programla aday öğretmenlerin öğretmenlik uygulaması dersinin bitimine kadar eğitim devam eder.

7.4. Aşama-4: Uzman Eğitimcilerin Diğer İllerdeki Eğitimci Öğretmenleri Eğitmesi (25 Kasım 2013-15 Haziran 2014)

16 Kasım'da kendi ilindeki eğitimci öğretmen eğitimlerini tamamlayan uzman eğitimciler bu tarihten itibaren İstanbul, Ankara, İzmir, Kahramanmaraş, Adana, Samsun, Kayseri ve Van illerinin dışındaki illerde görev yapacak olan eğitimci öğretmenleri eğitmek üzere görevlendirilirler. Bu eğitimler sırasında Tablo-3'teki planlamaya benzer bir planlama yapılabilir. Uzman eğitimciler, gerektiğinde bir yılda birden fazla ilde görevlendirilebilir.

veya bir ilde birden fazla planlamada görev alabilirler. Eğitimlerin aralıklı olması bu kolaylığı sağlamaktadır.

8. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ-2

Projenin aşamaları sırasında bazı hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu hususlara dikkat edilmediği zaman projenin amacının gerçekleşmesi güçleşecektir. Dikkat edilmesi gereken hususları şu şekilde sınıflandırabiliriz:

8.1.Proje Öncesi

8.1.1. Mevzuat Düzenlemeleri

Gerekli sayıdaki uzman eğiticinin statüsü formatör öğretmene dönüştürülmeli, bunların ders yükleri kaldırılmalı ve mevzuat aynı kişilerin il dışında eğitici öğretmen yetiştirebilmesine uygun hale getirilmeli.

Aday öğretmenlere ve merkez okullarında görev alacak uzman eğitici ve eğitici öğretmenlere ders ücreti verilmeli.

Pilot uygulamada, eğitim fakültelerinin bulunduğu yerleşim merkezlerindeki Milli Eğitim Müdürlüklerinde uzman eğitimcilere; sonraki yıllarda ise eğitici öğretmenlere koordinatörlük görevi verilmelidir. Bu kişiler, en az şube müdürü yetkisiyle donatılarak projenin eğitim fakültesi ile birlikte yürütülmesinden ve planlanmasından sorumlu tutulmalı.

YÖK ile işbirliği yapılarak, öğretmen yetiştiren fakültelerde okutulan derslerin ortaokul ve lise müfredatlarıyla paralel olması sağlanmalı, öğretmen yetiştiren programlarda derse giren öğretim üyelerinin yapılandırıcı eğitime uygun yöntemler kullanmaları için önlem alınmalıdır.

Fakülte, KPSS ve Öğretmenlik Uygulaması üçgeninde sıkışan öğrencilerin bu sıkışıklığının giderilmesi için KPSS'nin içeriği, fakültelerde verilen eğitimi yeterli görececek bir şekle kavuşturulmalıdır.

8.1.2. Diğerleri

Bu projenin ilköğretim 1. kademe (ilkokul) programının hazırlanması için ERG ile temasa geçilmeli, programının hazırlanmasında ve uzman eğitimcilerin yetiştirilmesinde işbirliğine gidilmelidir.

Düşünme Gücü Projesinde özellikle okul müdürlerinin ilgisizliğinin ve dirençlerinin projeyi olumsuz etkilediği dikkate alınarak Merkez ve Taşra Teşkilatı yöneticileri detaylı bilgilendirilmelidir.

ERG'ye 2009-2010 yıllarında ulaştırılan Düşünme Gücü Projesinin eğitici öğretmen raporları gözden geçirilmeli, bunlarda yer alan projeyi

aksatıcı yönetici tutumlarının veya fiziki, teknik yetersizliklerin belirlenmesine çalışılmalı, gerekli önlemler alınmalıdır.

Adaylıktan Öğretmenliğe Geçiş Projesi (AÖG), Avrupa Birliği'nin desteklediği projeler formatına dönüştürülmeli ve gerekli maddi destek buradan sağlanmalıdır.

8.2. Proje Sırasında

Düşünme Gücü Projesinin hedefleri arasında yer alan soran, sorgulayan öğrenciler yetiştirmek için eleştirel düşünme zihniyetini kazandıracak ve yöntemleri tanıtacak uygulama yayınları teşvik edilmelidir. Bunun için ilk etapta, her branş için eleştirel düşünme yöntemlerinin uygulamalarının uyarlandığı kitaplar hazırlanmalıdır.³

Eğitici öğretmenlerin, seçiminde dikkat edilecek hususlar: Eğitici öğretmenlerin seçiminde istek, yeniliğe açıklık, hoşgörülülük, enerjiklik gibi vasıflar aranmalıdır. Ayrıca bu öğretmenlerin okullarındaki dersleri aksatmayacak şekilde, söz gelimi programlarının bir gününü boşaltmak gibi düzenlemeler yapılmalıdır veya eğitici öğretmenlerin eğitimleri hafta sonlarında ücretli yapılmalıdır.

Uzman eğitimcilerin ve eğitici öğretmenlerin görevlendirilmesi sırasında, eğitimlerin planlamasında uzman eğitimcilerle eğitici öğretmenlerin branş birliğine veya en azından yakın branşlarda olmasına dikkat edilmelidir.

8.3. Proje Sonrasında

Her yıl, öğretim üyeleriyle ve aday öğretmenlerle yapılacak toplantılar, önceden belirlenecek takvime göre tekrarlanmalıdır.

Eğitici öğretmenlerin veya aday öğretmenlerin sayısı önceden öngörülmeli, uzman eğitimciler ihtiyaca göre tekrar görevlendirilmeli ve eğitici öğretmen yetiştirmeleri sağlanmalıdır.

Toplantılardan çıkacak değerlendirmelere göre proje sürekli gözden geçirilmelidir.

9-TOPLANTILAR

Projenin sağlıklı yürütülebilmesi, koordinasyonun yapılabilmesi ve ilgili tarafların işbirliği yapabilmeleri için çeşitli toplantıların yapılması gerekmektedir. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz:

³ Nail KARAGÖZ, "15 Yöntem ve 15 Planla Eleştirel Düşünme Uygulamaları -Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Dersi Örneği-" Adana 2012 künyeli kitap örnek alınabilir.

9.1. Toplantı-1a:

Toplantı-1a, yerleşim merkezinde bulunan eğitim fakültesinin dekanının başkanlığında, ilgili bölüm başkanları, danışman öğretim üyeleri, merkez ve uygulama okullarının müdürleri, uzman eğiticiler ve eğitici öğretmenlerin katılımıyla gerçekleştirilmelidir. Eğitim-öğretim yılı başındaki mesleki çalışmalar döneminde yapılacak toplantıda ilgili taraflar tanışmalı, uygulama birliği için ortak ilkeler belirlenmeli, evrak paylaşımı yapılmalıdır.

9.2. Toplantı-1b:

Eğitim-öğretim yılı sonundaki mesleki çalışmalar döneminde ise aynı kişilerin katılacağı bir değerlendirme toplantısı düzenlenmelidir. Bu toplantıda uygulama gözden geçirilmeli, zayıf ve kuvvetli yönler tartışılmalı, bir sonraki yıl için planlama yapılmalıdır.

Her iki toplantıda da bir bölüm başkanı, bir merkez okulu eğitici bir de uygulama okulu öğretmeni konuşma yaparak gözlem ve değerlendirmelerini paylaşmalıdır.

9.3. Toplantı-2a:

Yerleşim merkezindeki eğitim fakültesinin son sınıfında okuyan aday öğretmenlerin tamamını katılacağı bir toplantı düzenlenmelidir. Toplantı, eğitim fakültesinin dekanının veya görevlendireceği bir bölüm başkanının başkanlığında yapılmalı, aday öğretmenlerin bir yıl içinde neler yapacakları, kendilerinden neler beklediği açıklanmalıdır. Bunun için projenin tarafları olan ilgili bölüm başkanları, danışman öğretim üyeleri, merkez ve uygulama okullarının müdürleri ile eğitici öğretmenlerin temsilcileri birer sunum yapmalı ve aday öğretmenlerden neler bekledikleri ve planlamanın içeriği ile ilgili bilgiler vermeli, güven verici telkinlerde bulunmalıdırlar.

Bu toplantılarda aday öğretmenlere bir yıl boyunca yapacakları işlemlerle ilgili takvim açıklanmalıdır. Toplantı, Okul Deneyiminin ilk haftasında yapılmalı ve uygulamadan sayılmalıdır.

9.4. Toplantı-2b:

Bu, öğretmenlik uygulamasının bitişini takip eden ilk haftada yani Mayıs ayının içinde Toplantı-2a'daki kişilerin katılacağı, fakat daha önce söz almak için başvuran aday öğretmenlerin konuşacağı bir toplantı olmalıdır. Aday öğretmenler düşüncelerini paylaşmalı, önerilerini sunmalı, verilen eğitimin kendisinde ne gibi değişiklikler yaptığını paylaşmalıdır.

9.5. Toplantı-3:

Eğitim fakülteleri, son sınıf öğrencilerine veda toplantıları düzenlemeli, bu toplantılara öğretim üyeleri, onlara öğretmenliği sevdirici konuşmalar yaptırılmalıdır. Aynı toplantılara emekli öğretmenler de davet edilmeli ve tecrübelerini aday öğretmenlere aktarmaları için zemin oluşturulmalıdır.

10-PROJE UYGULAMA TAKVİMİ

	YAPILACAK İŞLER (2012-2013 ve 2013-2014 Eğitim- Öğretim Yılları)	Başlama	Bitiş
1	Mevzuat değişikliklerinin yapılması	1 Haziran 2012	31 Ağustos 2012
2	Toplantı-1a 'nın yapılması	1 Eylül 2012	15 Eylül 2012
3	Toplantı-2a 'nın yapılması	15 Eylül 2012	15 Ekim 2012
4	Aşama-1 Pilot uygulama: 1. Dönem	08 Ekim 2012	07 Ocak 2013
5	Aşama-1 Pilot Uygulama: 2. Dönem	11 Şubat 2013	13 Mayıs 2013
6	Toplantı-3	01 Mayıs 2013	31 Mayıs 2013
7	Toplantı-2b 'nin yapılması	15 Mayıs 2013	31 Mayıs 2013
8	Toplantı1b 'nin yapılması	15 Haziran 2013	30 Haziran 2013
9	Toplantı-1a 'nın yapılması	1 Eylül 2013	15 Eylül 2013
10	Toplantı-2a 'nın yapılması	15 Eylül 2013	15 Ekim 2013
11	Aşama-2 Eğitici Öğretmenlerin Eğitimi	3 Eylül 2013	16 Kasım 2013
12	Aşama-3 Aday Öğretmenlerin Eğitici Öğretmenler Tarafından Eğitilmesi	25 Kasım 2013	15 Mayıs 2014
13	Aşama-4 Uzman Eğiticilerin Diğer İllerdeki Eğitici Öğretmenleri Eğitmesi	25 Kasım 2013	15 Haziran 2014
14	Toplantılar.....		

Tablo-3

Kaynakça

Gürkaynak, İpek-ÜSTEL, Fusun-GÜLGÖZ, Sami, (2008). Eleştirel Düşünme: ERG Raporları.

MEB, (2004). İlköğretim 1, 2, 3, 4 ve 5. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı.

MEB, (Tarihsiz). Hoş Geldin Öğretmenim.

MEB, (2006). İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8.Sınıflar) Öğretim Programı.

Karagöz, Nail, "15 Yöntem ve 15 Planla Eleştirel Düşünme Uygulamaları -Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Dersi Örneği-" Adana 2012.

Karadüz, Adnan *Dil Becerileri ve Eleştirel Düşünme*, Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 5/3 Summer 2010.

Kaymakcan, Recep, (2009). Öğretmenlerine Göre Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersleri Yeni Eğilimler: Çoğulculuk ve Yapılandırmacılık. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi.

<http://www.dusunmegucu.org>. 15.12.2010 tarihli erişim.

<http://erg.sabanciuniv.edu/dusunmegucuprojesi>. 15.12.2010 tarihli erişim.